

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(повна назва закладу вищої освіти)

Факультет/інститут _____ геолого-географічний

Кафедра ґрунтознавства і географії ґрунтів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Запорожченко О. В.

» _____ 20__ р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Анімаційна та позашкільна робота

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)

Спеціальність _____ 014.07 Середня освіта (Географія)
(код і назва спеціальності (тей))

2017 р.

Розробники: Прокоф'єва Л.Б. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів
Протокол № 1 від "31" серпня 2017 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Біланчин Я.М.

(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) _
геолого-географічного факультету:

Протокол № 1 від 05 вересня 2017 року

Голова НМК

(підпис)

Біланчин Я.М.

(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни « Анімаційна позашкільна робота » складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого рівня вищої освіти - бакалавр спеціальності 014.17. Середня освіта (Географія).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і методичні основи організації анімаційної позашкільної роботи.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу. Вивчення навчальної дисципліни базується на знаннях з курсів «Загальна та вікова психологія», «Педагогіка», «Основи педагогічної майстерності». Оволодіння теоретичними основами, вміннями і навичками організації анімаційної позашкільної роботи є підґрунтям вивчення навчальних дисциплін «Методика виховної роботи», проходження здобувачами вищої освіти педагогічної практики у загальноосвітніх навчальних закладах та дитячих оздоровчих таборах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Анімаційна діяльність у позашкільній роботі
2. Акторська майстерність та психологічна підготовка педагога

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою курсу є ознайомлення студентів з основними категоріями, поняттями та принципами організації анімаційної позашкільної роботи, технологіями створення та реалізації анімаційних програм для дітей шкільного віку, формування компетентностей майбутніх педагогічних працівників з питань організації анімаційної позашкільної роботи з учнями.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з теоретичними основами організації анімаційної позашкільної роботи;
- формування професійно значущих якостей особистості студентів як майбутніх фахівців, які мають здійснювати навчальну, виховну, соціально-педагогічну функції педагогічної діяльності;
- аналізувати специфіку технології та організації впровадження анімаційних програм у позашкільну роботу, показників їх якості та ефективності;
- систематизувати методики створення та проведення тематичних анімаційних програм.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а)Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати професійні проблеми та спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх та географічних наук, психології, теорії та методики навчання і характеризуються комплексністю, вмінням застосовувати інноваційні технології в роботі, критично та творчо мислити;

б) Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6 - Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК7 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

в) Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК6 - Здатність здійснювати професійну діяльність вчителя географії, класного керівника, педагога-організатора позакласної та позашкільної виховної роботи на основі аналізу та осмислення педагогічної діяльності, застосування творчого підходу, інноваційних методів та освітніх технологій для відповідного забезпечення належної якості навчально-виховного процесу в закладах освіти;

ФК21 - Знання теорій, категорій і понять про сутність, принципи, зміст, форми і методи навчання і виховання; здатність володіти навичками викладання та навчання, знання сучасних освітніх технологій і методик для формування загальних і предметних компетентностей.

Кінцеві **програмні результати навчання**, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

ПРН5 - знає психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів: вікові та індивідуальні психологічні особливості особистості учня, основні психічні процеси, зміст педагогічних теорій, основні категорії педагогіки, методи педагогічних досліджень, закономірності, принципи та методи навчання та виховання, особливості фізичного розвитку учня, функціональні обов'язки вчителя та класного керівника тощо

ПРН13 - виконує функціональні обов'язки вчителя географії та класного керівника, педагогічно мислить, застосовує творчий підхід до педагогічної діяльності, моделює та розв'язує педагогічні ситуації, планує навчально-виховну роботу з дітьми, педагогами та батьками, застосовує індивідуальний підхід

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- поняття анімація, структуру анімаційної програми;
- знати основні особливості позаурочних та позашкільних форм навчання та виховання;
- функції анімаційної позашкільної діяльності; функції аніматора;
- методику складання анімаційної програми;
- методи планування, організації та проведення анімаційних програм;
- організацію управління анімаційними заходами;

вміти:

- орієнтуватися в основних поняттях анімаційної позашкільної роботи;
- розробляти та реалізовувати анімаційні плани та програми у позашкільній роботі;
- складати та проводити анімаційні заходи;
- враховувати психологічні, вікові, демографічні та індивідуальні особливості дітей різного віку;
- діагностувати особливості розвитку особистості учня та здійснювати індивідуальний підхід у процесі анімаційної позашкільної роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Анімаційна діяльність у позашкільній роботі

Тема 1. Анімація як технологія культурно-дозвіллевої діяльності.

Поняття анімація. Дозвілля як категорія часу. Види дозвілля. Структура психолого-педагогічної готовності аніматора до організації культурно-дозвіллевої діяльності. Зміст, форми організації виховного процесу дозвіллевої діяльності. Емоційні та змістові характеристики дозвіллевої діяльності. Історія виникнення педагогіки дозвілля як науки. Українські педагоги А. Макаренко, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський, Я. Чепіга про важливість організації дозвілля.

Тема 2. Зв'язок культури з анімаційною позашкільною роботою.

Функції та типологія анімаційної діяльності. Роль елементів культури у культурно-дозвіллевій діяльності. Види анімації. компоненти анімаційних програм. Основні функції

дозвілля. Функції культурно-дозвіллевої діяльності (рекреаційна, розвитку творчих здібностей, створення умов для повноцінної соціально-культурної творчості, задоволення їх культурних запитів, організація спілкування).

Тема 3. Вікові особливості школярів.

Поняття вікових особливостей. Класифікація віку згідно ВОЗ. Загальна характеристика дітей дошкільного, молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку.

Тема 4: Основні напрямки дозвілля учнів.

Основні напрямки дозвілля, культурно-дозвіллевої діяльності (просвітній, художньо-естетичний, фізично-оздоровчий, розважальний). Їх завдання, характеристика та особливості. Регіональні особливості культурно-дозвіллевої діяльності.

Тема 5: Соціальна інфраструктура дозвілля. Парк як соціальний інститут. Музеї і бібліотеки як складові об'єкти соціальної інфраструктури. Спортивні комплекси як об'єкти активного відпочинку. Дозвіллево-спортивна діяльність. Просвітницька, культурно-мистецька діяльність. Туристично-дозвіллева діяльність. Релігійно-духовна діяльність. Структура клубних закладів. Клубна діяльність.

Тема 6: Культурно-дозвіллева діяльність з дітьми у закладах освіти. Соціально-психологічні особливості сучасного підростаючого покоління. Особливості організації КДД для дітей та підлітків (дитячі ранки, вистави, театралізовані свята, ігрові програми, тижні книги, казки, музики, виставки дитячої творчості, гурткова робота, студії). Дитяча ігротека. Основні форми роботи з підлітками (гуртки художньої та технічної творчості, конкурсні та ігрові програми, комп'ютерні ігри, свята, естафети, фестивалі, зустрічі з цікавими людьми та ін.)

Тема 7: Гра як засіб організації дозвілля у закладах освіти.

Історія походження ігор. Значення ігор та ігрової діяльності в сфері дозвілля. Класифікація ігор, їх характеристика та особливості (ігри за віком, за часом, за місцем дії, за змістом, за інтелектуально-фізичним навантаженням). Принципи підбору гри, методика підготовки та проведення. Вимоги до ведучого та реквізиту. Рухливі та малорухливі ігри, їх різноманітність (естафетні, сюжетні, музичні, жартівливі). Інтелектуальні ігри, їх характеристика та особливості. Настільні ігри (настільно-спортивні, настільно-друковані, настільні ігри з олівцем (кросворд, головоломки, анаграми, ребуси та ін.). Плакатні, ігри з естради і їх групування (ігри з залом, аукціони, шаради, загадки, крилаті слова, скоромовки) ігри атракціонів їх характеристика і особливості. Види атракціонів (стаціонарні ігри, ігри автомати). Сюжетні ігрові програми. Клубна ігротека.

Тема 8. Особливості організації анімаційної позашкільної роботи

Види та особливості спортивно-оздоровчих програм в анімаційній позашкільній роботі. Основні форми культурно-дозвіллевих програм. Форми театралізованих анімаційних заходів.

Тема 9. Методика організації та проведення анімаційних програм

Особливості планування в анімаційній сфері діяльності. Стратегічний (довгостроковий), середньостроковий та короткостроковий анімаційні плани. Технологічний процес створення анімаційних програм. Етапи проектування та їх зміст. Організація роботи гуртків та клубів як основної форми життєдіяльності учнівської молоді.

Змістовий модуль 2. Акторська майстерність та психологічна підготовка педагога

Тема 10. Професійна педагогічна майстерність педагога.

Сутність поняття професійна педагогічна майстерність. Елементи педагогічної майстерності. Підготовка та підвищення кваліфікації педагога. Форми і методи підготовки та підвищення кваліфікації педагога.

Тема 11. Внутрішня та зовнішня педагогічна техніка.

Поняття педагогічної техніки. Види педагогічної техніки. Внутрішня техніка: формування вмінь психотехніки, розвиток уяви, управління емоційним станом, контроль фізичного стану організму, виховання оптимізму і впевненості. Зовнішня техніка як культура професійно-педагогічного спілкування. Невербальні і вербальні засоби зовнішньої техніки. Поняття про невербальні засоби комунікації. Класифікація невербальних засобів комунікації педагога. Пантоміміка, мова жестів. Мімічна техніка. Зовнішній вигляд педагога.

Тема 12. Спілкування як інструмент професійної діяльності педагога

Сутність спілкування. Функції спілкування. Характеристика професійних та особистісних якостей педагога. Види і форми спілкування. Етапи спілкування. Невербальні засоби спілкування. Якості та властивості, необхідні для успішного спілкування

Тема 13. Акторська майстерність в діяльності аніматора

Ораторська майстерність, сценічна майстерність. Теорія К.С. Станіславського. Технології проведення масових розважальних програм для дітей та дорослих. Театралізація анімаційних програм;

Тема 14. Психологічні аспекти роботи. Основи конфліктології.

Поняття конфлікту. Класифікація конфліктів. Структура конфлікту. Психологічна природа конфлікту. Горизонтальні та вертикальні конфлікти. Моделі виходу з конфліктних ситуацій. Врахування менталітету та традицій людей з різних країн.

3.Рекомендована література

Основна

1. Аванесова Г.А. Культурно-досуговая деятельность: Теория и практика организации : учеб. пособ. для студ. вузов/ Г.А. Аванесова – М. : Аспект Перс, 2006. – 236 с.
2. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Дозвіллєзнавство : навч. посіб. – К. : Центр навч. літ- ри, 2006. - 208с.
3. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посіб. - К. : Альтерпрес, 2008. - 280 с.
3. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. – К.: Вища школа, 1997.
4. Кондрашова, Л.В., Лаврентьєва, О.О., Зеленкова, Н.І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л.В.Кондрашова, О.О.Лаврентьєва, Н.І.Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008 – 187 с. // [Електронний документ] – Режим доступу: http://kdpu.edu.ua/download/kaf_pedagog/file_pedagog/met_vix_rob.pdf
5. Класному руководителю. Учеб.-метод. пособие / Под ред. М.И.Рожкова. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 280с.
- 6.Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: Навч. посібник. - Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. - 608 с.
7. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання. – К., 2008. – 415с.
- 8.Кузьмінський А.І., Омеляненко С.В. Настільна книга класного керівника: Навч.-метод. посібник - К.: Знання, 2012. - 262 с.
9. Лозова В.І., Троцько В.Г. Теоретичні основи виховання і навчання. – Харків, 2002.
10. Маленкова Л.И. Теория и методика воспитания. – М., 2002.
- 11.Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник. - Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. -208 с.
12. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос, О.Г. Мирошник. - Київ: Вища шк., 2004. - 422 с.

13. Педагогічна майстерність : Підручник/ І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос [та ін.] ; за ред. І.А. Зязюна. - Київ : СПД Богданова А.М., 2008. - 376 с.
14. Педагогічна творчість і майстерність: Хрестоматія / Уклад. Н. В. Гузій. - Київ: ІЗМН, 2000. - 168 с.
15. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки : навч. посіб. - Київ : «Центр учбової літератури», 2013. - 316 с.
16. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручн. - К. : Кондор, 2005 - 408 с.
17. Про основні орієнтири виховання 1 – 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України // Наказ МОНМС №1243 від 31.10.2011 р. [Електронний документ] – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/
18. Щуркова Н.Е. Прикладная педагогика воспитания. - СПб., 2005. – 366с.
19. Фіцула М.М. Педагогіка. – К., 2000. – С.249-254.

Додаткова

1. Апонін В.В. Організація і технологія надання послуг : навч. посіб. / В.В.Апонін, І.І.Олексин, Н.О.Шутовська, Т.В. Фугало; за ред. проф. В.В. Апоніна. - К. : Видавничий центр «Академія», 2006. - 311 с.
2. Горлинская Н. Массовик-затейник. Организация корпоративных мероприятий. Универсальные сценарии для любой компании / Н. Горлинская. - М. : АСТ: Асирель, 2007 – 253с.
3. Дмитрук С. В., Дмитрук О. Ю. Соціально-педагогічні технології в туризмі : навч. посіб. - К. : ЦУЛ, 2012. - 328 с.
4. Єлісєвенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення. - К.: Атіка, 2008. - 204 с.
5. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. К.: Знання, 2011. 334 с.
6. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / За заг. ред. О.М.Пехоти. – К., 2001.
7. Педагогічні задачі і завдання для батьків / За ред.В.Г. Постового. – К., 1989.
8. Холковська І.Л. Методика виховної роботи: практикум. – Вінниця, 2003. – 251с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://studfile.net/preview/4543802/page:5/>
2. https://pidruchniki.com/70124/pedagogika/pedagogichna_maysternist_vikladacha_vischogo_na_vchalnogo_zakladu
3. https://pidruchniki.com/15660212/pedagogika/pedagogichna_maysternist_uchitelya-vihovatelya
4. http://lib.iitta.gov.ua/26548/1/2652_OTICH_KIEB-2.pdf
5. https://library.vspu.edu.ua/polki/akredit/kaf_4/nikitchenko4.pdf
6. https://www.studmed.ru/view/fedorchuk-vv-osnovi-pedagogchnoyi-maysternost_dc2a9778393.html

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

- 5. Методи діагностики успішності навчання:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, звіт за інформаційними повідомленням, термінологічний диктант, тестування, контрольні роботи за змістовими модулями.